

De betekenis van taal

Hoofdboodschap:

Extremistische en gewelddadige groeperingen gebruiken taal als hoofdmiddel om hun discriminerende waarden en gedrag te promoten. Het is belangrijk om ons bewust te zijn van de invloed die taal heeft bij het overbrengen van stereotypes en hoe we gebruik kunnen maken van taal om deze effecten te veranderen.

Trefwoorden: stereotypes, taal, sociale beïnvloeding

Samenvatting:

Taal stelt ons niet alleen in staat om kennis en informatie, maar ook om cultuur, normen en waarden, gedrag(sregels), etc. over te brengen. Omdat taal en denken onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, kan taal er ook voor zorgen dat stereotypes in stand worden gehouden. Het is belangrijk om de ontwikkelingen van taal in verschillende sociale situaties te bestuderen (bijv. als het gaat om migratie en vluchtelingen) en om je bewust te zijn van de sociale connotatie en effecten die taal kan hebben.

Module	Groepsgrootte	Leeftijdsgroep	Duur
• Voorkomen	• middelgroot • groot	• 12 - 15 • 16 - 19 • 20 - 24	• 15 min • 30 min

Doelstellingen van de activiteit

- Taalontwikkelingen gerelateerd aan migratiebewegingen bestuderen
- De sociale connotatie van termen die gerelateerd zijn aan migratiebewegingen analyseren
- Je bewust zijn van de discriminerende effecten die in veel situaties door taal worden veroorzaakt

Deelnemers

Geschikt voor gebruik in diverse groepen

Beschrijving van de activiteit

In deze oefening staan de term "migratie" en migratiestromen centraal, maar hij kan ook worden aangepast aan een andere term of kwestie.

Stap 1:

We raden aan om voorafgaand aan deze oefening een korte introductie te geven op het fenomeen migratiestromen in Europa na de Tweede Wereldoorlog (zie hand-out).

Stap 2:

Leid de oefening in door de jongeren te vertellen dat ze met verschillende betekenissen van een unieke term gaan werken. Maak groepen (5-7 personen). Deel de lijst met woorden uit en de tabel die moet worden ingevuld (zie hand-out).

Stap 3:

In de tabel zetten de deelnemers een term naar keuze in de eerste kolom, de betekenis van die term in de tweede kolom, en een positieve of negatieve associatie met deze term in de derde kolom. Iedere term krijgt zijn eigen unieke associatie. Als de groep het niet eens wordt, kiest iedere deelnemer een term en licht hierbij zijn/haar positieve of negatieve associatie toe.

Stap 4:

Iedere groep kiest een vertegenwoordiger die aan de anderen gaat uitleggen welke werkwijze ze gevolgd hebben en wat de bevindingen waren toen ze de betekenis van de verschillende termen hebben vergeleken (*Ben je bekend met alle woorden die er zijn opgeschreven? Staan er volgens jou dezelfde woorden tussen? Was het moeilijk om een beoordeling aan ieder woord te koppelen? Etc.*).

Stap 5:

Houd een discussie over de associaties die aan een bepaalde term verbonden zijn en over waarom/hoe die associaties ontstaan: *Is een Brit die op een jachtschip in Marbella woont een migrant? Wat is het verschil tussen een buitenlander en een migrant? Heeft iemand die in de jaren 50 of 60 naar Amerika is geëmigreerd symbolisch gezien dezelfde status als een migrant zoals we die momenteel kennen? Kunnen we iemand wel als "illegaal" beschouwen? Welke consequenties zou het voor iemands leven kunnen hebben als hij illegaal is?*

(Optioneel) voor in vervolgsessies:

Vraag de deelnemers om een van de termen uit een lijst uit te kiezen, en – individueel of in tweetallen – daar iemand bij te vinden die aan de bijbehorende betekenis voldoet. Omschrijf zijn/haar leven voordat hij/zij emigreerde en zijn/haar nieuwe leven. Hou hier in een vervolgsessie een discussie over.

Benodigde materialen

Papier, pen, woordenboek, hand-out »Introductie migratie na WOII en lijst/tabel met woorden« (de woorden dienen als voorbeelden en kunnen worden aangepast al naargelang het onderwerp/thema: genderstereotypes, racisme etc.)

Methodologie

Discussie

Bronnen / Literatuur

Interessante links over de “terugkeer van migranten” in het huidige Europa:
<http://blogs.20minutos.es/latino/2008/05/30/europa-busca-fuerza-trabajo-desechable/>

Hand-outs

»Introductie migratie na WOII en tabel / lijst met woorden« (vereist)

[De betekenis van taal, handout](#)

CC - Attribution-NonCommercial-ShareAlike
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

De betekenis van taal. Ontvangen op Wednesday May 6, 2026 van
<https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE399/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie vormt geen goedkeuring van de inhoud die alleen de opvattingen van de auteurs weerspiegelt, en de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor enig gebruik dat kan worden gemaakt van de daarin opgenomen informatie.